

rivar todo esto de un étimo latino único. Por otra parte lo realmente vivo son los sustantivos *soirac*, *sotragada* y análogos: el verbo *sostrar* apenas se oye. Lo razonable me parece ser buscar a todo un origen onomatopéyico, a base de la sílaba TRAK, TROK, imitativa del traqueteo que va sufriendo continuamente un carro, pues a esto es a lo que especialmente se refiere *sotrac*: el origen será pues el mismo del cast. *traqueteo*» (TRAQUE, DCEC/DECH).

Aquí tenim doncs el planteig d'aquesta altra qüestió, i és també el que va venir a dir poc més tard l'AlcM: «*sotrac*, mot de formació expressiva, onomatopèia de la sacsada sobtosa». Però per més que això tingui aires ben raonables, afegí «relacionable amb *sodregar*», i és aquí on es troben els entrebancs, a on vénen a raure les objeccions. Car *sodegar* no té aire onomatopèic, ni de creació expressiva. La seva terminació *-egar* pertany a un tipus morfològic molt corrent en verbs, i hi restaria com a radical *sod-*, nucli breu, data arcaica, que fan pensar en quelcom d'hereditari, no pas un verb de formació elemental. Dos mots independents, doncs? Car també el significat difereix. I per això, tot pensant-hi, però notant una antinòmia, no m'havia decidit; car es podia objectar als dos suggeriments d'AlcM una incompatibilitat entre ells. Tanmateix és motivada la intuïció que hi ha d'haver un lligam: sobretot perquè existeixen una sèrie de formes que lliguen una cosa amb l'altra: mall. *sodoguejar*, *sodrogar*, occid. *soldracar* o *soldracada* i... ja estem arribant a *sotragada*. En efecte també s'hi nota una transició raonable d'un significat a l'altre.

D'altra banda al costat d'això hi ha el mall. *sondrillar*, i el ross. *sodrillar*, que ens menen cap al cat. central *sorollar*, on la diferència amb *sodegar* no és pas més petita, sinó tant o més considerable que amb *sotragar*, i no obstant segueix notant-se algun nexa semàntic ben sensible entre tots tres. I amb *sorollar* bé arribem a l'importantíssim substantiu *soroll*, mot de rang cabdal en la llengua moderna. De *sorollar* i *soroll*, sí que han escrit els nostres antecessors, i AlcM accepta com a base les construccions *SUB-ROTULARE de Spitzer, i *SUSURRULUS de T. Forteza, incompatibles també amb el que hem suggerit dels altres dos grups i divergents l'un de l'altre; el fet és que hi ha pitjor, perquè són ètims merament fabricats, sense cap base romànica, i cap base o escassa base llatina; i com que tampoc no lliguen bé ni amb la fonètica ni amb la semàntica dels mots catalans, ja el mateix AlcM diu a Tomàs Forteza que se sent més... tomàs que fortalesa, que voldria tocar les llagues, i que potser més aviat *soroll* va amb *sorollar*

Però, i del de Spitzer què en direm? El seu ètımón és merament construït, pura fabricació: no s'inspira en gaire més que en l'etimologia tradicional del fr. *crouler*, it. *crollare*. Ah, ah, els romanistes ja hi posen bons ulls, car a la fi entrem, pensen, en el terreny «ferm» del francès i l'italià! Sí, però aquesta etimologia s'ha provat que és falsa i impossible fonèticament.³ Galdós fonament per fer-nos apartar de la impressió que també *sorollar*, amb *sondrillar*, *soldro(1)ejar* etc.

és inseparable del grup de *sotragar*, *soldracada* etc.

O posem en greu quarantena les pensades de Spitzer i Forteza, o simplement passem l'esborrador per la pissarra, i emprenguem un estudi crític, amb bones bases filològiques catalanes, i amb fonètica i semàntica exigents.

Amb *sondrillar* i *soldroejar* i amb *sorollar*, va també el ross. *sodrillar*, que vol dir el mateix. Grandó defineix «*sodrillar*: sotragar, sacsejar». Doncs mateix significat que el mot que ens interessa; i alhora, 'amonestar durament' «secouer d'importance» (*Misc Fabra*, 202); diguem el mateix, i de més observem l'efecte que fa la reparació pertot d'aquest matís de duresa, violència, trontoll. Ja Alart es va sentir colpit per l'afinitat de tot plegat, i en citar en l'*InuLC* el passatge del Cerimoniós hi acotava: «cf. *sodrillar*», del seu rossellonès nadiu. En efecte en les *Catal d R. de Saisset* veiem pel glossari que hi ha «*sodrillar*: sotragar» (p. 253), i d'altra banda *sodrillada* l'usa, segons sembla, amb el segon matís de Grandó. «Quan veieu una amiga / --- / dins de grans malhors, / primer li cal portar socors, / i prés li ficar ['clavar, infligir'] *sodrillada*» (*Catal*, 201) o sigui 'renyar-la bé, un bon ramblatge', AlcM cita això en l'*Almanac Cat. del Ross*, 1923: «sa mare el *sodrillarà*». I amb les meves orelles, un dia de vent, dalt dels cauces de Talteüll, en les Corberes esbatanades, em vaig sentir dir que se sentien «portes *sodrillades*» (1960): oh manes d'Ausiàs Marc, de Gaçull i de l'Arxipreste de Hita! 'Sacsejades pel mestral'.

I de Cerverí de Girona. Car no ens podem estranyar de trobar vocabulari de matís nòrdic en el nostre trobador, encara que no tingui model en llengua d'oc: «pàr que l deya, / pus no *sodreya* / d'amar, dar benança» 'sembla que degui, puix que no trontolla en el seu amar, fer-lo feliç (dar-li benaurança)'. En el poema 30/28.44, escrit cap a la fi de la seva vida, c. 1280 o 1286; està, doncs en rima amb les seves acostumades formes allemosinades: *enveya* 'enveja', *veya* 'vegi', *pleya* 'plega' i *despleya* 'desplega'; no és doncs cap error de còpia: tal com *despleya* i *pleya*, podem recordar-nos del gran mot trobadoresc *sopleyar* 'suplicar, demanar a la dama' provinent de SUPPLICARE (que és el que ell està fent). Seria doncs una forma corresponent a *sodregar* = *sodegar*? O bé contaminació de *sodegar* pel quasi-sinònim *sopleyar*. Vet aquí, doncs, que, sense allunyar-nos gaire de *sodrillar*, hem tornat molt a la vora dels coneguts *sodrogejar*, *sotrogejar*, *sodoguejar* (Manacor) i al capdavant l'antic i venerable *sodegar*.⁴

D'un verb d'aquesta estructura i de tanta antiguitat i garantia, és raonable esperar que hi hagi parentela important fora del català. Amb el ll. SOLLICITARE i amb l'it. *solleticare* hi ha una semblança fonètica molt gran, el significat de *sodegar* coincideix en gran part amb el de SOLLICITARE, i també hi ha bastant de comú en els usos i el sentit del verb en totes tres llengües. Per això es va pensar aviat que *solleticare* ve d'aquest mot llatí: l'estructura és la mateixa, tots els sons quasi iguals (fora d'una interversió), i si hi ha diferència de significat, no és tal que es vegi difícil el